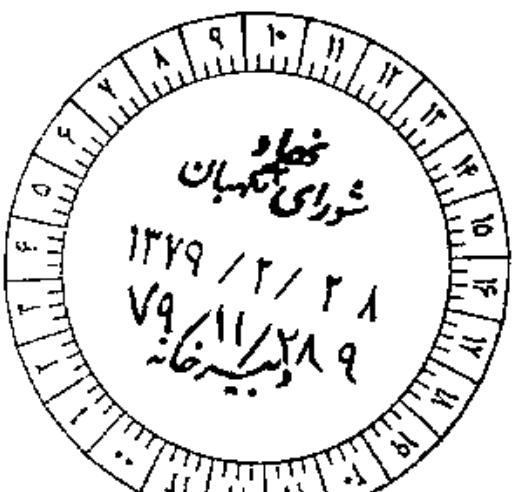

دفتر رئیس

بیانیه

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۳۷۸/۸۰۷۳۹ مورخ ۱۳۷۶/۲/۲۸ دولت در خصوص

موافقنامه حمل و نقل هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و
 دولت بوسنی و هرزه گوین که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۷۹/۲/۲۵
 مجلس شورای اسلامی عیناً به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و
 چهارم (۹۴) قانون اساسی جهت بررسی و اظهارنظر آن شورای محترم به
 پیوست ارسال می شود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۳۸۱۷

تاریخ

۱۳۷۹ / ۲ / ۲۸

پیوست

بهمی

لایحه موافقنامه حمل و نقل هوایی دو جانبه بین دولت

جمهوری اسلامی ایران و دولت بوسنی و هرزه گوین

ماده واحده - موافقنامه حمل و نقل هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت بوسنی و هرزه گوین، مشتمل بر یک مقدمه، (۱۸) ماده و یک ضمیمه به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله استناد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقنامه حمل و نقل هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت بوسنی و هرزه گوین

مقدمه:

دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت بوسنی و هرزه گوین که عضو کنوانسیون هوایمایی کشوری بین المللی که در تاریخ شانزدهم آذر سال یکهزار و سیصد و بیست و سه هجری شمسی مطابق با هفت دسامبر سال یکهزار و نهصد و چهل و چهار میلادی در شیکاگو جهت امضاء مفتوح گردید، می باشند و از این پس طرفهای متعاهد خوانده می شوند، با تمايل یکسان به انعقاد موافقنامه ای به منظور تأسیس و بهره برداری از سرویسهای هوایی منظم بین سرزمینهای خود و ماورای این سرزمینها، نسبت به موارد پیوست موافقت نمودند:

تعالیٰ

ماده ۱ - تعاریف:

به جز در مواردی که فحواهی عبارت معنی دیگری را ایجاد نماید، از لحاظ این موافقنامه:

الف - اصطلاح "کنوانسیون" به کنوانسیون هوایپمائی کشوری بین المللی که در تاریخ شانزدهم آذر سال یکهزار و سیصد و بیست و سه هجری شمسی مطابق با هفتم دسامبر سال یکهزار و نهصد و چهل و چهار میلادی در شیکاگو برای امضاء مفتوح گردید، اطلاق می‌شود و شامل هر الحاقیه‌ای که به موجب ماده (۹۰) کنوانسیون مزبور و هر اصلاحیه الحاقیه یا کنوانسیون که به موجب مواد (۹۰) و (۹۴) آن تصویب شده است، تا جایی که این موارد برای هر دو طرف متعاهد نافذ باشد خواهد بود.

ب - اصطلاح "مقامهای هوایپمائی" درمورد جمهوری اسلامی ایران اطلاق می‌شود به "وزارت راه و ترابری، سازمان هوایپمائی کشوری و هر شخص یا مقامی که مجاز به انجام وظایف فعلی آن سازمان باشد و در مورد دولت بوسنی و هرزه گوین وزارت تجارت خارجی و ارتباطات بین الملل، مقام مسؤول هوایپمائی کشوری و هر شخص یا مقامی که مجاز به انجام وظایف فعلی سازمان مذکور باشد.

پ - اصطلاح "شرکت هوایپمائی تعیین شده" اطلاق می‌شود به شرکت هوایپمائی که به موجب مفاد ماده (۳) موافقنامه حاضر تعیین شده و اجازه فعالیت یافته باشد.

ت - اصطلاح "ظرفیت" درمورد یک هوایپما اطلاق می‌شود به میزان بارگیری آن هوایپما در یک مسیر یا قسمتی از مسیر و اصطلاح "ظرفیت" در مورد "سرویس توافق شده" اطلاق می‌شود به ظرفیت هوایپما در چنین سرویسی ضربدر دفعات پرواز هوایپمای مزبور طی زمان معین در تمام یا قسمتی از مسیر.

تعالیٰ

ث - اصطلاح "سرزمین" درمورد کشور اطلاق می شود به مناطق خاکی و آبهای سرزمینی مجاور آن که تحت حاکمیت و سلطه آن کشور است.

ج - اصطلاحات "سرویس هوائی" ، "سرویس هوائی بین المللی" ، "شرکت هواییمانی" و "توقف به منظورهای غیر حمل و نقل" به ترتیب دارای همان معانی است که در ماده (۹۶) کنوانسیون به آنها داده شده است.

ج - اصطلاح "ترخ" اطلاق می شود به قیمتی که باید برای حمل مسافر، بار همراه و غیر همراه پرداخت گردد و شرایطی که به موجب آن قیمتها اعمال می شود، از جمله قیمتها و شرایط مقرر برای آژانس (نمایندگی) و سایر خدمات جنبی، به استثنای دستمزدها و شرایط حمل پست.

ح - اصطلاح "جدول" به معنای جدول مسیرهای منضم شده به این موافقتنامه و هرگونه اصلاحات این موافقتنامه یا اصلاحاتی که طبق مفاد ماده (۱۳) این موافقتنامه مورد توافق قرار گرفته، می باشد. جدول مزبور جزو لاینک این موافقتنامه خواهد بود.

بدیهی است که عناوین مواد موافقتنامه حاضر معانی هیچ یک از مقررات آن را به نحوی از انحصار محدود نمی کند یا توسعه نمی دهد.

ماده ۲ - اعطای حقوق:

۱ - هر طرف متعاهد حقوق مصربه در این موافقتنامه را جهت انجام سرویسهای هوایی بین المللی منظم به وسیله شرکت هواییمانی تعیین شده طرف متعاهد دیگر به شرح زیر به طرف متعاهد دیگر اعطاء می نماید:

الف - پرواز بدون فرود از فراز سرزمین طرف متعاهد دیگر.

ب - توقف در سرزمین مذکور به منظورهای غیر حمل و نقل، و

تعالیٰ

- پ - توقف در سرزمین مذکور در نقاطی که برای آن مسیر در جدول مسیر پیوست موافقنامه حاضر مشخص گردیده است، به منظور سوار و پیاده کردن مسافر، بار و پست در حمل و نقل بین المللی.
- ۲ - استفاده از آزادی پنجم حقوق حمل و نقل، مشروط به پیشنهاد شرکتهای هواپیمایی تعیین شده کشور اعطاء کننده و تصویب مقامهای ذی صلاح هواپیمایی طرفهای متعاهد می باشد.
- ۳ - هیچ یک از مفاد این موافقنامه به نحوی تلقی نخواهد شد که شرکت هواپیمایی یک طرف متعاهد محق باشد در سرزمین طرف متعاهد دیگر در قبال مزد یا کرایه، مسافر، بار و پست به مقصد نقطه دیگری در سرزمین طرف متعاهد دیگر حمل کند.
- ۴ - در مناطق جنگی یا تحت اشغال نظامی یا در مناطقی که بدین گونه تحت تأثیر قرار گرفته اند، انجام این قبیل سرویسهای منوط به تصویب مقامهای ذی صلاح مربوط خواهد بود.

ماده ۳ - تعیین و اجازه:

- ۱ - هر طرف متعاهد حق دارد یک یا چند شرکت هواپیمایی را برای انجام سرویس‌های مورد توافق در مسیرهای مشخص شده تعیین و هر شرکت هواپیمایی تعیین شده را حذف کند یا تغییر دهد و مراتب رابه صورت کتبی به طرف متعاهد دیگر اعلام نماید.
- ۲ - پس از دریافت اعلامیه تعیین، مقامهای ذی صلاح طرف متعاهد دیگر با رعایت مفاد بندهای (۳) و (۴) ماده حاضر به شرکت هواپیمایی تعیین شده، بدون تأخیر اجازه مربوط را اعطاء خواهد کرد.
- ۳ - مقامهای هواپیمایی یک طرف متعاهد می توانند از شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر بخواهند که مقامهای مزبور را قانع سازند شرایط مقرر در قوانین و

تعليق

مقرراتی را که معمولاً طبق مفاد کنوانسیون توسط مقامهای مزبور در مورد سرویسهای هوائی بین‌المللی اعمال می‌شود دارا می‌باشد.

۴- هر طرف متعاهد حق دارد در هر مورد که طرف متعاهد مزبور قانع نشده باشد که مالکیت عمده و کنترل مؤثر شرکت هوایی‌مانی مربوط در دست اتباع طرف متعاهدی است که شرکت هوایی‌مانی را تعیین نموده یا اتباع طرف متعاهد مزبور است، از اعطای اجازه بهره‌برداری موضوع بند (۲) این ماده امتناع ورزد و یا هر شرطی را که برای اعمال حقوق مشخص شده در ماده (۲) موافقنامه حاضر توسط آن شرکت هوایی‌مانی تعیین شده لازم بداند وضع نماید.

۵- در هر زمان پس از آنکه مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده به مرحله عمل درآمده باشد شرکت هوایی‌مانی که بدین نحو تعیین شده و اجازه کسب نموده است، می‌تواند بهره‌برداری از سرویسهای مورد توافق را آغاز کند، مشروط بر آنکه بهره‌برداری از این سرویسها مدامی که نرخ مطابق مفاد ماده (۱۰) این موافقنامه در مورد سرویسهای مزبور لازم الاجراء نشده انجام نپذیرد.

ماده ۴ - تعلیق و لغو:

۱- هر طرف متعاهد حق دارد در موارد مشروح ذیل اجازه بهره‌برداری صادره را الغو یا استفاده از حقوق مشخص شده در ماده (۲) این موافقنامه را در مورد شرکت هوایی‌مانی تعیین شده از طرف متعاهد دیگر متعلق نماید یا هر شرطی را که ممکن است برای استفاده از این حقوق لازم باشد وضع نماید:

الف - در هر موردی که قانع نشده باشد مالکیت عمده و کنترل مؤثر آن شرکت هوایی‌مانی در دست طرف متعاهدی که شرکت مذکور را تعیین نموده یا اتباع طرف متعاهد

تعالیٰ بسم

مزبور است، یا

ب - در موردی که شرکت هواپیمایی مذکور قوانین و یا مقررات طرف متعاهدی که این حقوق را اعطاء نموده است رعایت نکند یا،

پ - در موردی که شرکت هواپیمایی مذکور به هر نحوی از انساء عملیات بهره‌برداری را مطابق مقررات موافقتنامه حاضر انجام ندهد.

۲ - جز در مواردی که لغو یا تعلیق یا وضع شرایط مذکور در بند (۱) این ماده به صورت فوری برای جلوگیری از نقض بیشتر قوانین و یا مقررات لازم باشد، اعمال این حق فقط پس از مشورت با طرف متعاهد دیگر انجام خواهد گرفت. چنین مشورتی بین مقامهای هواپیمایی به محض دریافت درخواست مشورت آغاز خواهد شد.

ماده ۵ - شمول قوانین و مقررات:

۱ - قوانین و مقررات هر طرف متعاهد که ناظر به ورود یا خروج هواپیماهایی که به امر هوانوردی بین‌المللی اشتغال دارد یا ناظر به بهره‌برداری و هوانوردی چنین هواپیماهایی حین پرواز بر فراز یا در داخل سرزمین طرف متعاهد مذکور می‌باشد، نسبت به هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر مجری خواهد بود.

۲ - قوانین و مقررات هر طرف متعاهد که در سرزمین خود ناظر به ورود و خروج و اقامت موقت مسافران و کارکنان و بار یا پست از قبیل تشریفات ورود و خروج و مهاجرت است و همچنین مقررات گمرکی و بهداشتی درمورد مسافران و کارکنان و بار یا پست حمل شده توسط هواپیمای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر در زمانی که در سرزمین مذکور باشد اعمال خواهد شد.

۳ - هر طرف متعاهد نسخه‌هایی از قوانین و مقررات مربوط مندرج در این ماده را

تعالیٰ

بنابر تقاضا در اختیار طرف متعاهد دیگر خواهد گذاشت.

۴- شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاهد مجاز خواهد بود نمایندگی خود را در سرزمین طرف متعاهد دیگر دایر نماید. در صورت تعیین یک نمایندگی کل یا نمایندگی فروش کل، این نماینده طبق قوانین و مقررات مربوط جاری هر یک از طرفهای متعاهد منصوب خواهد شد.

۵- انتقال درآمدهای حاصل شده توسط شرکت هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاهد طبق مقررات تسعیر ارزهای خارجی قابل اجراء در دو کشور خواهد گرفت. طرفین همه امکانات خود را برای تسهیل در انتقال چنین درآمدهایی پس از کسر مخارج به کار خواهند گرفت.

ماده ۶- معافیت از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر عوارض:

۱- هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهدی که از سرویسهای بین المللی بهره برداری نموده و مواد سوختی و روغن موتور و سایر مواد مصرفی فنی و وسائل یدکی و لوازم مورد نیاز جاری و خواربار موجود در هواپیماهای شرکت هواپیمایی یک طرف متعاهد که مجاز به استفاده از مسیرها و سرویسهای موضوع موافقنامه حاضر می باشند به هنگام ورود یا خروج از سرزمین طرف متعاهد دیگر براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی، سود بازرگانی و هزینه های بازرگانی و سایر عوارض یا هزینه های ملی معاف خواهند بود، حتی اگر مواد مذکور زمانی مورد استفاده قرار گیرد یا به مصرف بررسد که هواپیماهای مذکور بر فراز آن سرزمین در پرواز باشند.

۲- سوخت و روغن موتور و مواد مصرفی فنی و وسائل یدکی و لوازم مورد نیاز جاری و خواربار وارد شده به سرزمین یک طرف متعاهد توسط طرف متعاهد دیگر یا اتباع

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۴۸۱۷

تاریخ ۱۲/۰۸/۱۳۹۶

پیوست

بنیاد

آن که تنها به منظور استفاده در هواپیماهای طرف متعاهد اخیر الذکر می‌باشد براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی، سود بازرگانی و هزینه‌های بازرگانی و سایر عوارض و هزینه‌های ملی معاف خواهد بود.

۳- سوخت و روغن موتور، سایر مواد مصرفی فنی و وسائل یدکی و لوازم مورد نیاز جاری و خوارباری که در سرزمین یک طرف متعاهد بار هواپیماهای شرکت هواپیمایی طرف متعاهد دیگر می‌شوند و در سرویسهای بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرند براساس عمل متقابل از پرداخت حقوق گمرکی، سود بازرگانی و مالیاتها و هزینه‌های بازرگانی و سایر عوارض و هزینه‌های ملی معاف خواهد بود.

۴- لوازم جاری هوانوردی و همچنین مواد و لوازم نگاهداری شده در هواپیماهای شرکت هواپیمایی تعیین شده هر طرف متعاهد، تنها با موافقت مقامهای گمرکی طرف متعاهد دیگر در آن سرزمین قابل تخلیه است. در این صورت می‌توان این مواد را تازمانی که طبق مقررات گمرکی مجددأ صادر شود و یا ترتیب دیگری در مورد آن داده شود تحت نظرت مقامهای نامبرده قرار داد.

۵- مسافران، اثنایه مسافر و باری که از سرزمین یک طرف متعاهد در ترانزیت مستقیم می‌باشد و از حریمی که در فرودگاه بدین منظور اختصاص یافته خارج نمی‌شوند، فقط مشمول کنترل ساده‌ای خواهد بود. اثنایه مسافر و باری که در ترانزیت مستقیم است از حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر مالیاتهای مشابه معاف خواهد بود.

۶- اسناد رسمی حاوی نشانه رسمی شرکت هواپیمایی مانند برچسب چمدان، بلیت هواپیما، بارنامه، کارت اجازه ورود به هواپیما و جدول زمان‌بندی که به داخل سرزمین هر طرف متعاهد برای استفاده اختصاصی شرکت هواپیمایی تعیین شده طرف متعاهد دیگر وارد شده باشد از کلیه حقوق گمرکی، سود بازرگانی و یا مالیاتها براساس عمل متقابل معاف

شماره ۳۸۱۷ - ۶

تاریخ ۲۱ / ۲ / ۱۳۹۹

پیوست

بیانیه

خواهند بود.

ماده ۷ - هزینه‌های فروندگاهی:

- ۱ - هر یک از طرفهای متعاهد می‌تواند برای استفاده از فروندگاهها و سایر تأسیسات تحت کنترل خود هزینه‌های عادلانه و مناسب را وضع نموده یا اجازه وضع آن را بدهد.
- ۲ - با این وجود هر یک از طرفهای متعاهد موافقت دارد که این هزینه‌ها از آنچه شرکتهای حمل و نقل تعیین شده آن طرف متعاهد که در سرویسهای مشابه بین‌المللی تردد می‌نمایند و برای استفاده از این فروندگاهها و تأسیسات می‌پردازند تجاوز نکند.

ماده ۸ - مقررات ظرفیت و تصویب برنامه‌های پرواز:

- ۱ - شرکتهای هوایی تعیین شده دو طرف متعاهد از رفتار عادلانه و متساوی برخوردار خواهند بود تا بتوانند برای انجام سرویسهای مورد توافق در مسیرهای مشخص شده از فرصتهای متساوی بهره‌مند باشند.
- ۲ - در انجام سرویسهای مورد توافق، شرکتهای هوایی تعیین شده هر طرف متعاهد منافع شرکت هوایی طرف دیگر را منظور نظر خواهد داشت تا من غیرحق در سرویسهای طرف دیگر در تمامی یا قسمی از همان مسیرها اثر نامطلوب ایجاد نشود.
- ۳ - هدف اصلی سرویسهای مورد توافق که توسط شرکتهای هوایی تعیین شده طرفهای متعاهد انجام می‌شود، تأمین ظرفیت کافی با ضریب بار مناسب برای رفع نیازمندیهای جاری و پیش‌بینی شده معقول حمل مسافر و بار و پست بین سرزمین طرف متعاهد تعیین کننده شرکت هوایی و سرزمین طرف متعاهد دیگر است.
- ۴ - با در نظر گرفتن اصول مندرج در بندهای (۱) و (۲) و (۳) این ماده، شرکت

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بهمیه

شماره ۳۸۱۷

۱۳۹۹ / ۲ / ۲۸

تاریخ

پیوست

هوایمائي تعیین شده هر طرف متعاهد همچنین می توانند ظرفیتی را برای برآورده کردن نیازمندیهای حمل و نقل بین سرزمینهای کشورهای ثالث مندرج در جدول مسیرهای ضمیمه موافقنامه حاضر و سرزمین طرف متعاهد دیگر تأمین نماید.

۵- ظرفیتی که عرضه می شود از جمله تعداد سرویسها و نوع هوایمائي مورد استفاده شرکتهای هوایمائي تعیین شده طرفهای متعاهد در سرویسهاي مورد توافق ، براساس پیشنهاد شرکتهای هوایمائي تعیین شده مورد موافقت مقامهای هوایمائي قرار خواهد گرفت. شرکتهای هوایمائي تعیین شده چنین پیشنهادی را پس از شور لازم بین خود و رعایت اصول مندرج در بندهای (۱) و (۲) و (۳) این ماده به عمل خواهد آورد.

۶- در صورت عدم توافق بین شرکتهای هوایمائي تعیین شده طرفهای متعاهد، مسائل مشروح در بند (۵) فوق از طریق توافق بین مقامهای هوایمائي دو طرف متعاهد حل و فصل خواهد شد. تازمانی که این توافق حاصل نگردیده، ظرفیت عرضه شده توسط شرکتهای هوایمائي تعیین شده بدون تغییر باقی خواهد ماند.

۷- شرکت هوایمائي تعیین شده هر طرف متعاهد، حداکثر سی روز قبل از شروع سرویسها در مسیرهای مشخص شده ، برنامه های پرواز را به مقامهای هوایمائي طرف متعاهد دیگر برای تصویب تسلیم خواهد نمود. در مورد تغییرات بعدی نیز از همین قرار عمل خواهد شد. این محدودیت زمانی را می توان در موارد خاص با تصویب مقامهای نامبرده کاهش داد.

ماده ۹ - شناسائی گواهینامه ها و پروانه ها:

گواهینامه های قابلیت پرواز و گواهینامه های صلاحیت و پروانه هایی که توسط یک طرف متعاهد صادر شده یا اعتبار یافته و هنوز به قوت خود باقی باشد توسط طرف متعاهد

تعالیٰ بسم

دیگر برای بهره‌برداری از مسیرها و سرویسهای موضوع موافقنامه حاضر معتبر شناخته خواهد شد، مشروط بر اینکه شرایط صدور یا اعتبار این گواهینامه‌ها و پروانه‌ها مساوی یا بیش از حداقل استانداردهای باشد که به موجب کنوانسیون وضع شده یا خواهد شد. در هر حال هر طرف متعاهد این حق را برای خود محفوظ می‌دارد که در مورد پرواز از فراز سرزمین خود از شناسانی گواهینامه‌های صلاحیت و پروانه‌هایی که جهت اتباع آن توسط طرف متعاهد دیگر یا هر دولت دیگر صادر شده یا اعتبار یافته خودداری نماید.

ماده ۱۰ - نرخهای حمل و نقل هوائی:

۱ - نرخهای مورد اجراء توسط شرکتهای هوایی طرفهای متعاهد در سرویسهای مورد توافق در سطح معقولی خواهد بود که با توجه به کلیه عوامل مربوط از جمله هزینه بهره‌برداری و سود معقول و خصوصیات سرویس و نرخهای شرکتهای هوایی دیگر که در تمام یا قسمی از همان مسیرها سرویسهای منظم انجام می‌دهند وضع می‌گردد.

۲ - نرخهای موضوع بند (۱) این ماده براساس قواعد زیر تعیین می‌گردد:

الف - هرگاه شرکتهای هوایی تعیین شده دو طرف متعاهد عضو یک اتحادیه بین‌المللی شرکتهای هوایی با مکانیسم تعیین نرخ باشند و یک قطعنامه نرخ ناظر بر سرویسهای مورد توافق از قبل وجود داشته باشد. نرخها براساس این قطعنامه بین شرکتهای هوایی تعیین شده طرفهای متعاهد توافق خواهد شد.

ب - هرگاه قطعنامه‌ای درباره نرخ ناظر بر سرویسهای مورد توافق وجود نداشته باشد یا یک یا هیچ یک از شرکتهای هوایی تعیین شده طرفهای متعاهد عضو اتحادیه شرکتهای هوایی موضوع بند (الف) فوق نباشد، شرکتهای هوایی تعیین شده طرفهای متعاهد در مورد نرخهایی که برای سرویسهای مورد توافق اعمال می‌گردد بین خود

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر نویس

شماره ۳۸۱۷ = ق

۱۴۷۹ / ۱۲ / ۲۶

تاریخ

پیوست

تعالیٰ

توافق خواهند نمود.

پ - نرخهایی که بدین ترتیب مورد توافق قرار می‌گیرد لااقل سی روز قبل از تاریخ پیشنهادی اجراء برای تصویب به مقامهای هواپیمایی طرفهای متعاهد تسليم خواهد گردید. این محدودیت زمانی به شرط موافقت مقامهای مذکور قابل کاهش است.

ت - در صورتی که شرکتهای هواپیمایی تعیین شده طرفهای متعاهد نتوانند درباره نرخهای قابل اجراء به توافق برسند یا در صورتی که یک طرف متعاهد شرکت هواپیمایی خود را به منظور انجام سرویسهای مورد توافق تعیین ننموده باشد و یا چنانچه در فاصله پانزده روز اول از دوره سی روزه موضوع بند (پ) این ماده، مقامهای هواپیمایی یک طرف متعاهد عدم رضایت خود را از هر یک از نرخهای توافق شده بین شرکتهای هواپیمایی طرفهای متعاهد طبق بندی (الف) و (ب) این ماده به مقامهای هواپیمایی طرف متعاهد دیگر اعلام دارد، مقامهای هواپیمایی طرفهای متعاهد اهتمام خواهند نمود در مورد نرخهای مناسب به توافق برسند لیکن هیچ نرخی قبل از تصویب مقامهای هواپیمایی هر طرف متعاهد به مورد اجراء در نخواهد آمد.

۳ - نرخهای تعیین شده به موجب مفاد این ماده تازمانی که نرخهای جدید تعیین نشده باشد، به قوت خود باقی خواهند ماند.

ماده ۱۱ - امنیت هوایوردي:

۱ - طرفهای متعاهد در راستای حقوق و تعهدات خود به موجب حقوق بین الملل تأکید می‌نمایند که تعهد آنان درقبال یکدیگر برای حفظ امنیت هواپیمایی کشوری در برابر اعمال مداخله غیرقانونی جزء لینه کی از این موافقتنامه را تشکیل می‌دهد. طرفهای متعاهد بدون تحديد کلیت حقوق و تعهدات خود به موجب حقوق بین الملل، به ویژه مطابق با مفاد

تعالیٰ

کنوانسیون راجع به جرائم و برخی اعمال ارتکابی دیگر در هواپیما (امضاء شده در توکیو به تاریخ ۱۳۴۲/۶/۲۳ هجری شمسی مطابق با ۱۴ سپتامبر ۱۹۶۳)، کنوانسیون راجع به جلوگیری از تصرف غیرقانونی هواپیما (امضاء شده در لاهه به تاریخ ۱۳۴۹/۹/۲۵ هجری شمسی مطابق با ۱۶ دسامبر ۱۹۷۰) و کنوانسیون راجع به جلوگیری از اعمال غیرقانونی علیه امنیت هواپیمایی کشوری (امضاء شده در مونترال به تاریخ ۱۳۵۰/۷/۱ هجری شمسی مطابق با ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱) و نیز هر کنوانسیون دیگر مربوط به امنیت هواپیمایی کشوری عمل خواهد کرد.

۲ - طرفهای متعاهد کلیه مساعدتهای لازم را جهت جلوگیری از تصرف غیرقانونی هواپیماهای کشوری و سایر اعمال غیرقانونی علیه امنیت این هواپیماها، مسافران و خدمه آنها، فرودگاهها و تأسیسات هوانوردی و هر نوع تهدید دیگر علیه امنیت هواپیمایی کشوری را بنا بر تقاضا در مورد یکدیگر به عمل خواهند آورد.

۳ - طرفهای متعاهد باید در روابط دو جانبه خود طبق مقررات امنیت هوانوردی تعیین شده از سوی سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری که به عنوان ضمائن کسوانسیون هواپیمایی کشوری بین‌المللی شناخته شده‌اند تا حدودی که مقررات امنیتی مذبور در مورد طرفین قابل اجرا است عمل نمایند. آنها می‌باید از گردنده‌گان هواپیماهایی که محل ثبت آن هواپیماها یا محل اصلی کار و یا اقامت دائم آنها در سرزمین طرفین می‌باشد و نیز گردنده‌گان فرودگاههای واقع در سرزمینهای خود بخواهند که طبق مقررات امنیت هوانوردی مذبور عمل نمایند.

۴ - هر طرف متعاهد موافقت دارد که می‌توان از این گردنده‌گان هواپیماها در خواست نمود تا مقررات امنیت هوانوردی مورد اشاره در بند (۳) فوق را که طرف متعاهد دیگر از لحاظ ورود به سرزمین خود، خروج از آن یا در مدت توقف در آنجا مقرر کرده

تعالیٰ

است رعایت کند. هر طرف متعاهد باید اطمینان حاصل کند که در سرزمین او اقدامات کافی برای حفاظت از هواپیماها و بازرگانی مسافران، خدمه، لوازم همراه مسافر، اثاثیه مسافر، بار و خواربار هواپیما قبل و در زمان سوار شدن مسافران یا بارگیری به نحو مؤثر معمول می‌شود. هر طرف متعاهد همچنین باید با هر درخواست طرف متعاهد دیگر برای انجام اقدامات امنیتی ویژه معقول جهت مقابله با یک تهدید خاص بروخد مثبت داشته باشد.

۵- هنگامی که حادثه یا خطر بروز حادثه تصرف غیرقانونی هواپیماهای کشوری یا دیگر اعمال غیرقانونی علیه امنیت این هواپیماها، مسافران و خدمه آن، فرودگاهها و تأسیسات هوایی رخ دهد، طرفهای متعاهد باید با تسهیل ارتباطات و دیگر اقدامات مناسب به منظور پایان سریع و امن حادثه مزبور یا خطر وابسته به آن یکدیگر را باری نمایند.

ماده ۱۲ - تسليم آمار:

مقامهای هواپیمائی هر طرف متعاهد اطلاعات و آمار مربوط به حمل و نقل انجام شده در سرویسهای مورد توافق توسط شرکت هواپیمائی تعیین شده خود را به سرزمین طرف متعاهد دیگر یا از آن سرزمین به قسمی که به طور معمول توسط شرکت هواپیمائی تعیین شده برای مقامهای هواپیمائی ملی خود تهیه و به آنها ارائه می‌گردند بنابر تقاضا در اختیار مقامهای هواپیمائی طرف متعاهد دیگر قرار خواهد داد. کلیه اطلاعات اضافی آماری حمل و نقل مورد درخواست مقامهای هواپیمائی یک طرف متعاهد از مقامهای هواپیمائی طرف متعاهد دیگر در صورت تقاضا مورد شور و توافق بین دو طرف متعاهد قرار خواهد گرفت.

بهمیه

ماده ۱۳ - مشاوره و اصلاحات:

- ۱ - هر طرف متعاهد یا مقامهای هوایپیمانی آن می‌توانند در هر زمان از طرف متعاهد دیگر یا مقامهای هوایپیمانی آن تقاضای مشاوره نمایند.
- ۲ - مشاوره مورد تقاضای یک طرف متعاهد یا مقامهای هوایپیمانی آن در فاصله شخص روز از تاریخ دریافت تقاضا آغاز خواهد شد.
- ۳ - هر نوع اصلاح موافقتنامه حاضر، پس از آنکه دو طرف متعاهد انجام تشریفات قانون اساسی خود مربوط به انعقاد و لازم الاجراء شدن موافقتنامه‌های بین‌المللی را به یکدیگر اطلاع داده باشند لازم الاجراء خواهد شد.
- ۴ - علی‌رغم مفاد بند (۳) این ماده اصلاحات جداول مسیر ضمیمه موافقتنامه حاضر ممکن است به طور مستقیم بین مقامهای هوایپیمانی طرفهای متعاهد مورد توافق قرار گیرد. این اصلاحات پس از تأیید از طریق تبادل یادداشت سیاسی لازم الاجراء خواهد گردید.

ماده ۱۴ - حل اختلاف:

- ۱ - هرگاه درمورد تفسیر یا اجرای این موافقتنامه و ضمیمه (ضمائمه) آن بین طرفهای متعاهد اختلافی بروز نماید، طرفهای متعاهد در مرحله نخست اهتمام خواهند نمود تا اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند.
- ۲ - هرگاه طرفهای متعاهد نتوانند اختلاف را از طریق مذاکره حل و فصل نمایند، می‌توانند توافق نمایند موضوع را جهت کسب نظر مشورتی به هر شخص یا هیأتی ارجاع کنند.
- ۳ - چنانچه طرفهای متعاهد نتوانند به موجب بندهای (۱) و (۲) این ماده درمورد حل اختلاف به نتیجه برسند، طبق قوانین و مقررات مربوط، اختلاف به یک دیوان داوری سه

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر نویس

شماره ۳۸۱۷

تاریخ ۲۸/۱۱/۱۳۷۹

پیوست

تعالیٰ

نفره ارجاع خواهد شد که هر طرف متعاهد یک داور را معین خواهد کرد و دو داور تعیین شده درباره داور سوم توافق خواهند نمود. هر یک از طرفهای متعاهد ظرف شصت روز پس از وصول تقاضای ارجاع اختلاف به دیوان داوری، از طریق مجرای سیاسی به تعیین داور خود مبادرت خواهند نمود و داور سوم نیز ظرف شصت روز بعد از آن تعیین خواهد شد. چنانچه هر یک از طرفهای متعاهد ظرف مدت مقرر داور خود را تعیین نکند، یا داوران منتخب ظرف مدت مذکور در مورد داور سوم به توافق نرسند، بنابر تقاضای هر یک از طرفهای متعاهد، رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواییمانی کشوری بر حسب مورد داور یا داورها را تعیین خواهد نمود، مشروط بر اینکه چنانچه رئیس شورای سازمان بین‌المللی هواییمانی کشوری از اتباع هر طرف متعاهد باشد، از نایب رئیس ارشد شورا و در صورتی که نامبرده نیز چنین ملیتی داشته باشد، از عضو مقدم شورا که در چنین وضع تابعیتی نباشد، درخواست خواهد شد که حسب مورد داور یا داورها را تعیین نماید.

در هر حال داور سوم از اتباع یک دولت ثالث خواهد بود و به عنوان رئیس دیوان داوری عمل خواهد کرد.

۴- دیوان داوری آیین‌نامه کار خود را تعیین خواهد نمود.

۵- طرفهای متعاهد تعهد می‌نمایند تصمیمات منتخبه به موجب ماده حاضر را رعایت کنند.

۶- مخارج دیوان داوری، شامل هزینه‌ها و دستمزدهای داوران به نسبت مساوی بین طرفهای متعاهد تقسیم خواهد شد. هرگونه مخارجی که توسط رئیس شورا در رابطه با دستورالعملهای بند (۳) این ماده به وجود آید به عنوان بخشی از هزینه‌های دیوان داوری محسوب خواهد گردید.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر نویس

تعالیٰ بهم

شماره ۳۸۱۷-۶

تاریخ ۲۱/۱۱/۱۴۰۰

پیوست

ماده ۱۵ - فسخ:

۱ - هر طرف متعاهد می‌تواند در هر زمان قصد خود را مبنی بر فسخ این موافقتنامه به طور کتبی به طرف متعاهد دیگر اعلام نماید. این اعلام همزمان به اطلاع سازمان بین‌المللی هوای پیمائی کشوری خواهد رسید.

۲ - در این صورت، موافقتنامه دوازده ماه پس از دریافت اعلام فسخ توسط طرف متعاهد دیگر فسخ خواهد شد، مگر آنکه اعلام فسخ قبل از انقضای این مدت با تراضی طرفین پس گرفته شود. در صورت عدم اعلام وصول از سوی طرف متعاهد دیگر، اعلام فسخ چهارده روز پس از وصول آن به سازمان بین‌المللی هوای پیمائی کشوری دریافت شده تلقی خواهد شد.

ماده ۱۶ - مطابقت با کنوانسیون‌های چند جانبه:

چنانچه کنوانسیون یا موافقتنامه چند جانبه حمل و نقل هوایی در مورد هر دو طرف متعاهد لازم الاجراء گردد، این موافقتنامه و ضمیمه (ضمائمه) آن به نحوی اصلاح خواهد شد تا با مقررات کنوانسیون یا موافقتنامه مزبور تطبیق نماید.

ماده ۱۷ - ثبت:

این موافقتنامه و ضمیمه (ضمائمه) آن و کلیه اصلاحات آن نزد سازمان بین‌المللی هوای پیمائی کشوری به ثبت خواهد رسید.

ماده ۱۸ - لازم الاجراء شدن:

این موافقتنامه از تاریخ آخرین اطلاعیه هر طرف متعاهد به طرف متعاهد دیگر که از

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دستورالنیس

۳۸۱۷

شماره

۱۴۷۹ / ۲ / آ

تاریخ

پیوست

تعالیٰ
بسم

طريق مجازی سیاسی انجام می شود دایر بر اینکه اقدامات لازم را طبق قانون اساسی خود برای لازم الاجراء شدن این موافقتنامه به عمل آورده است، به مورد اجراء گذارده خواهد شد.

در تأیید مراتب فوق نمایندگان تمام الاختیار امضاء کننده زیر که از طرف دولتهای متبع خود مجاز می باشند این موافقتنامه را در یک مقدمه، هجده ماده و یک ضمیمه امضاء نمودند.

این موافقتنامه در تاریخ ۶ مرداد سال ۱۳۷۵ هجری شمسی برابر با ۲۷ جولای ۱۹۹۶ میلادی، در دو نسخه اصلی به زبانهای فارسی، انگلیسی و بوسنیایی که هر سه متن دارای اعتبار یکسان می باشند در ساراییو و تنظیم گردید. در صورت بروز هرگونه اختلاف در تفسیر، متن انگلیسی ملاک عمل است.

از طرف	از طرف
دولت جمهوری اسلامی ایران	دولت جمهوری بوسنی و هرزگوین

شماره ۳۸۱۷

تاریخ ۲۷ / ۰۶ / ۱۳۷۹

پیوست

تعالیٰ بسم

ضمیمه

جدول مسیرها

۱- مسیرهایی که ممکن است توسط شرکت هواپیمایی (شرکتهای هواپیمایی) تعیین شده جمهوری اسلامی ایران مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

نقاط مبدأ	نقاط واسط	نقاط مقصد	نقاط ماوراء
تمام نقاط	هر نقطه	سارایوو	هر نقطه

۲- مسیرهایی که ممکن است توسط شرکت هواپیمایی (شرکتهای هواپیمایی) تعیین شده جمهوری بوسنی و هرزه گوین مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

نقاط مبدأ	نقاط واسط	نقاط مقصد	نقاط ماوراء
تمام نقاط	هر نقطه	تهران	هر نقطه

تذکر:

۱- هر شرکت هواپیمایی تعیین شده می‌تواند نقاط واسط و نقاط ماوراء مشخص شده در ضمیمه موافقتنامه حاضر را در شرایطی مورد بهره‌برداری قرار دهد که حق بهره‌برداری از آزادی پنجم حمل و نقل بین این گونه نقاط و سرزمین طرف متعاهد دیگر اعمال نگردد، مگر اینکه در این مورد بین دو طرف متعاهد براساس توصیه‌های شرکتهای هواپیمایی تعیین شده توافقی به عمل آمده باشد.

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
دفتر نویس

شماره ۳۸۱۷ - ۶

تاریخ ۲۰ / ۲ / ۱۳۷۹

پیوست

تعالیٰ پیمان

- ۲- از نقاط واسطه و نقاط مأواه در هر یک از مسیرهای مشخص شده می‌توان به اختیار شرکتهای هواپیمایی تعیین شده در هر پرواز یا کلیه پروازها صرف نظر نمود.
- ۳- تعداد پروازها و انواع هواپیماهای شرکتهای هواپیمایی تعیین شده به شرط تأیید مقامهای هواپیمایی دو طرف متعاهد بین شرکتهای هواپیمایی تعیین شده مورد توافق قرار خواهد گرفت.

لا یحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن موافقتنامه شامل مقدمه و هجده ماده و ضمیمه آن در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و پنجم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و نه به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

